

telse af at ville tage den samlede Toldreform op paa ingen Maade overrasket mig, og jeg har heller ikke, som den højtærede Minister et andet Sted bemærkede, villet bebrejde den højtærede Finansminister det, thi hvad man ikke venter at møde, har man heller ikke nogen Anledning til at udtale Bebrejdelser for, naar det ikke kommer. Men selv om den højtærede Finansminister i 1891 havde den Opfattelse, at det var unyttigt at genoptage Forhandlingen om en Toldreform, da det ikke havde nogen som helst Udfigt til at kunne føre til et Resultat, var det dog muligt, at den højtærede Finansminister i den Henseende kunde have forandret sin Opfattelse i Mellemtiden, og at der kunde være kommet Momenter til, som kunde have motiveret en saadan forandret Opfattelse. Jeg skal her minde den højtærede Finansminister om, at netop det af ham her forelagte Lovforslag om en Brændevinsstat vidner om en saadan forandret Opfattelse fra den højtærede Ministers Side. Det er allerede citeret under Forhandlingerne her i disse Dage, at den højtærede Finansminister i 1891 forklarede, at Grunden, hvorfør han den Gang havde ladet en Brændevinsstat hvile, var, at han ansaa det for at være unyttigt paa det Tidspunkt at fremkomme med et Forslag til en Brændevinsstat. Nu har den højtærede Finansminister altsaa forandret sin Opfattelse i denne Henseende; han har troet, at der nu forelaa Momenter, som skulde kunne bane Vejen for en saadan Lov. Vilde det da saa være saa besynderligt, om man kunde tænke sig Muligheden af, at lignende tilstedekomende Momenter ogsaa kunde have bevæget den højtærede Minister til at ændre sin Opfattelse med Hensyn til Toldsagen? De Momenter, som kunde have forandret den højtærede Ministers Opfattelse i begge Tilfælde, maatte saa kunne antages at være udgaede fra samme Kilde, idet nemlig denne samme Agrarforening har udtalt sig for Muligheden under visse Omstændigheder af en Alkoholfstat, ganske vist med andre Principper og med en anden Anvendelse, end her er foreslaaet. Smidlertid Agrarforeningen udtalte sig for en Alkoholfstat i al Almindelighed, men den har ogsaa netop udtalt sig for en Toldreform, og derfor Hensynet til det kunde have bevæget den højtærede Finansminister til at ændre sin Opfattelse, forekommer det mig, at ganske det samme Hensyn kunde have bevæget den højtærede Finansminister til ogsaa at stille sig anderledes over for Toldsagen. Smidlertid derpaa har altsaa Finansministeren svaret, at han ikke vilde tage Initiativet til at rejse en Behandling af Toldsagen.

Videre tror jeg for øvrigt heller ikke, den højtærede Finansminister er gaaet, og det skulde andre mig, om den højtærede Finansminister vilde svare, at, dersom man under Behandlingen af den foreliggende Sag kom ind paa en Forhandling om Toldsagen, vilde han modsætte sig et saadant Arbejde. Det tror jeg ikke, det lød ikke den højtærede Ministers Udtalelse paa, og jeg gaar ud fra, at det heller ikke er hans Mening. Den højtærede Minister motiverede nemlig denne sin Modstand mod en almindelig Toldforhandling derved, at Anstuelserne staa saa diametralt modsatte hinanden — Folketingets Frihandelsstandpunkt og Landstingets Protektionisme — at der ikke var rimelig Udfigt til at naa et Resultat. Jeg skal for øvrigt kun derom ganske henholde mig til, hvad min ærede Sidemand (Meergaard) udtalte i Saar, at det er ingenlunde Tilfældet, at Modsætningerne staa saa absolut diametralt over for hinanden, og navnlig de Udtalelser, der angaaende dette Spørgsmaal fremkom fra Agrarforeningen, have jo, som alle ærede Medlemmer, der have sat sig ind i Udtalelserne med Hensyn til dette Punkt i Programmet, vel maa have bemærket, været saa langt fra at sætte ulselige Modsætninger op imod hinanden, at de tværtimod udtrykte Villighed til at ville forhandle under alle rimelige Hensyn for at tilvejebringe en med Forudsætningen for Toldloven 1863 mere tidssvarende Ordning. Jeg skal altsaa lade mine Betragtninger lige over for denne Sag for saa vidt staa ved Magt, at jeg fremdeles opfatter det foreliggende Forslag blandt andet ogsaa som et lille Stykke Toldlov, saa man her, hvis man vilde, i et Udvalg vel kunde arbejde videre, og med Hensyn til hvilket man her kunde tilvejebringe de Former og Betingelser, som muligvis kunde føre til et Resultat, ogsaa med Hensyn til denne Sag.

Den højtærede Minister vendte sig derefter mod de statistiske Oplysninger, som jeg havde fremsat. Jeg har ved den ingenlunde søgt at bevise eller bencægte, at Ølstatloven af 1891 har bevirket eller i alt Fald har medvirket til, at der er blevet et større Brændevinsforbrug. Det kunde aldrig falde mig ind, det vilde jo have været urimeligt, at tænke sig noget andet. Jeg har kun søgt at paapege, at man i den Henseende har gjort sig skyldig i overordentlig store Overdrive og ville bevise for meget, kommer til det stik modsatte Resultat: nemlig til, at man intet beviser. De Tal, jeg i den Henseende henviste til, har den højtærede Fi-